

Dosarul nr. 1ra-2044/2021
1-21009131-01-1ra-08102021

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu recursul ordinar declarat de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, în cauza penală în privința lui,

Vasilica Alexandru xxxxxxxxxxxx, născut la xxxxxxxxxxxx, originar din r-nul xxxxxxxx, domiciliat în xxxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 21.01.2021 – 30.03.2021;

Instanța de apel: 22.04.2021 – 30.06.2021;

Instanța de recurs: 08.10.2021 – 23.03.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30 martie 2021, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, Vasilica Alexandru a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit. a) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu anularea dreptul de a conduce mijloace de transport, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip deschis.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei sub formă de închisoare numită lui Vasilica Alexandru, a fost suspendată condiționat pe un termen de 2 (doi) ani și nu va fi executată dacă în termenul de probă fixat condamnatul Vasilica Alexandru nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și respectarea condițiilor termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

S-a încasat de la Vasilica Alexandru în folosul statului cheltuielile judiciare în sumă de 320 lei (trei sute douăzeci) lei.

A fost admisă cererea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, privind renunțarea la acțiunea civilă.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, prima instanță a constatat că, Vasilica Alexandru la data de 21 noiembrie 2020, aproximativ la ora 06²⁰ min., aflându-se în mun. Chișinău, în calitate de conducător al autocamionului de model „xxxxxx”, tipul caroseriei „autogunoieră”, cu numărul de înmatriculare xxxxxxxxxxxx, în timpul deplasării pe str. xxxxxxxxxxxx, prin curtea blocului locativ a străzii indicate, ajungând în apropierea imobilului nr. 14, având intenția de deplasare cu spatele, cu direcția spre scara blocului locativ de pe str. xxxxxxxxxxxx, a repus mijlocul de transport în mișcare și efectuând manevra de deplasare în spate, nu s-a asigurat în executarea acestei manevre în siguranță și anume că în spatele său nu sunt careva obstacole, prin ce a ignorat prevederile pct. 39 alin. (1) din Regulamentul Circulației Rutiere, care stipulează că *„Înainte începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic”* și respectiv pct. pct. 45 alin. (1) și (2) din Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, care indică că, *„conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. În cazul în care apar obstacole ce pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”*, la fel și cerințele pct. 41 alin. (2) al Regulamentului Circulației Rutiere care prevede că, *„conducătorul vehiculului care intenționează să se deplaseze cu spatele poate să înceapă manevra numai după ce s-a asigurat că o poate face fără a crea un pericol sau un obstacol pentru ceilalți participanți la trafic. În cazurile în care câmpul vizual în spate este limitat, conducătorul trebuie să recurgă la ajutorul altei persoane, aflate în afara autovehiculului”* și, ca urmare cu roata din dreapta spate a mijlocului de transport sus-indicat, l-a traversat peste piciorul stâng pe pietonul Martânov Iuri, care era poziționat în apropierea scării nr. 1 a blocului locativ de pe str. xxxxxxxx.

În rezultatul accidentului, pietonului Martânov Iuri, ia fost cauzat conform raportului de expertiză judiciară nr. 202002D2270 din 18 decembrie 2020, vătămare corporală gravă manifestată prin fractura deschisă a ambelor oase a gambei stângi în 1/3 medie-distală cu deplasarea fragmentelor, plagă contuză și edem posttraumatic a țesuturilor moi la acest nivel. Leziunile corporale fiind provocate în urma traversării cu roțile automobilului.

Acțiunile lui Vasilica Alexandru, au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.

3. Sentința nominalizată a fost atacată cu cerere de apel de către inculpat prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Vasilica Alexandru să i se reducă termenul de probă fără aplicarea pedepsei complementare anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

3.1. În motivarea apelului, a indicat că:

- consideră pedeapsa aplicată în partea stabilirii termenului de probă și anulării dreptului de a conduce mijloace de transport ca fiind una prea aspră;
- familia inculpatului este compusă din trei persoane. Soția sa nu lucrează deoarece îngrijește de copilul minor care încă nu a atins vârsta de 2 ani;
- inculpatul este unica persoană care întreține familia;
- în afară de activitatea în calitate de șofer, nu are careva studii speciale care i-ar permite să îndeplinească altă muncă, nu are altă meserie sau profesie;
- consideră că pedeapsa complementară aplicată - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, în situația descrisă, mai degrabă va fi osândă atât pentru el cât și pentru membrii familiei sale, care vor rămâne fără sursa de existență;
- pe perioada de probă inculpatul pentru 2 ani nu are posibilitatea de a se angaja la o muncă necalificată peste hotarele țării, iar munca necalificată în Republica Moldova nu oferă posibilitatea de a câștiga atât încât să ajungi la coșul minim de consum și de existență pentru o familie compusă din trei persoane.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 30 iunie 2021, a fost respins apelul inculpatului Vasilica Alexandru, ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

4.1 Instanța de apel a stabilit că, prima instanță corect a reținut că nu poate fi reținută în calitate de circumstanță atenuantă - recunoașterea vinei de către inculpat, or, recunoașterea vinovăției atrage incidența procedurii simplificate în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală, și nu poate valorifica ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că, aceleași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică, însă acest fapt nu afectează legalitatea sentinței la capitolul numirii pedepsei penale.

Instanța de judecată la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Vasilica Alexandru, a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunii grave prin prisma

prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din imprudență, de personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost judecat, căsătorit, are la întreținere un copil minor, se caricaturizează pozitiv la locul de muncă.

În continuare, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a considerat că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile a faptei și personalitatea inculpatului, constată că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, ținând cont concomitent și de prevederile art.364¹ Cod de procedura penală.

Instanța de apel a considerat că anume această pedeapsă, stabilită de prima instanță, este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.

Cu referire la pedeapsa complimentară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, instanța de apel a subliniat că în conformitate cu art. 65 alin. (1) Cod penal, privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate constă în interzicerea de a ocupa o funcție sau de a exercita o activitate de natura aceleia de care s-a folosit condamnatul la săvârșirea infracțiunii.

La momentul comiterii faptei de care se face vinovat inculpatul, dispoziția art. 264 alin.(3) Cod penal indica pedeapsa sub formă de închisoare de la 3 la 7 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

La caz, instanța de apel nu a admis solicitarea apărătorului privind neaplicarea față de Vasilica Alexandru pedepsei complementare or, sancțiunea art. 264 alin.(3) Cod penal expres prevede aplicarea unei pedepse cu închisoare de la 3 la 7 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, anularea dreptului respectiv nefiind opțional.

În cele din urmă, a ajuns la concluzia că scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului Vasilica Alexandru, v-a fi pe deplin atins, doar prin menținerea pedepsei sub formă de 2 ani închisoare cu suspendarea pedepsei în temeiul art. 90 Cod penal, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Vasilica Alexandru, prin care invocând incidența **pct. 6)** a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în partea aplicării

pedepsei, prin care să se reducă termenul de probă și să nu fie aplicată pedeapsa complementară- *anularea dreptului de a conduce mijloace de transport*.

5.1 În susținerea recursului ordinar inculpatul invocă:

- în cadrul procesului penal din partea colectivului de muncă și angajatorului Î.M. Regia "Auto salubritate" din cadrul Primăriei mun. Chișinău, în sprijinul lui Vasilica Alexandru și familiei sale, s-a intervenit cu un demers prin care se solicită de a nu fi aplicată în privința inculpatului pedeapsa complementară - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, astfel încât să i se ofere posibilitate inculpatului de a activa în continuare în calitate de șofer pe autogunoieră;

- prin același înscris inculpatul Vasilica Alexandru este caracterizat pozitiv;

- prezența în familia inculpatului a unui copil minor la întreținere și faptul că soția nu este angajată în câmpul muncii, repararea benevolă a prejudiciului cauzat părții vătămate Martânov Iuri și părții civile Compania Națională de Asigurări în Medicină, toate acestea circumstanțe și împrejurări invocate în instanța de apel - consideră că pentru a rejudeca cauza în partea aplicării pedepsei și individualizării acesteia, i s-au pus la dispoziție multiple argumente, inclusiv și pentru a fi soluționată aplicarea prevederilor art.79 Cod penal.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului inculpatului menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

În recursul declarat de inculpat, s-a invocat temeiul de drept prevăzut la *pct. 6)* alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când: *6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul*

hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Totodată, din textul recursului examinat se evidențiază dezacordul titularului acestuia cu decizia instanței de apel cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului și anume *aplicarea pedepsei complementare anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.*

La acest capitol instanța de recurs menționează, din conținutul *pct. 6)* alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, rezultă că legislatorul a prevăzut în ea 5 cazuri de contestare a hotărârilor judecătorești, însă recurentul, indicând această eroare de drept, nu a concretizat care din aceste cazuri ca temei pentru casare le pune la baza cererii de recurs înaintată și prin ce se confirmă acestea, iar alegerea din oficiu de către instanța de recurs a temeiului din cele 5 menționate este inadmisibilă și prin urmare, prevederile art.427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu-și găsesc confirmare la examinarea cauzei în ordine de recurs ordinar.

Colegiul penal, analizând decizia instanței de apel în raport cu argumentele din recurs, constată că eroarea de drept invocată de recurent nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

Referitor la individualizarea pedepsei, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a quantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Astfel, la individualizarea pedepsei instanța de apel corect a reținut principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după quantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, luând în considerație și celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală și nu în ultimul rând, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Colegiul penal reține că, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30 martie 2021, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, Vasilica Alexandru a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit. a) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ din Codul de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un

termen de 2 (doi) ani, cu anularea dreptul de a conduce mijloace de transport, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip deschis. Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei sub formă de închisoare numită lui Vasilica Alexandru, a fost suspendată condiționat pe un termen de 2 (doi) ani și nu va fi executată dacă în termenul de probă fixat condamnatul Vasilica Alexandru nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și respectarea condițiilor termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, iar prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 30 iunie 2021, sentința a fost menținută.

Verificând lucrările dosarului în raport cu circumstanțele invocate în recurs, în care nici nu este indicat concret careva *erori de drept și clar definite* (pct. 5.1 din decizie), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în **pct. 4.1** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, inclusiv ale art. 6, 7, 16, 61, 62-71, 75, 76-78 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală iar pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (pct. 4.1 din decizie).

Totodată, în pofida acestor prevederi legale, cu toate că recurentul a făcut referire la art. 6§1 CEDO, în recursul vizat nu sunt invocate circumstanțe concrete, considerate a fi un viciu fundamental, raportate la circumstanțele de fapt și de drept conținute în hotărârile contestate, cu indicarea normelor legale care prevăd drepturile și libertățile pretinse a fi esențial încălcate, denumirea acestor drepturi și libertăți, esența încălcărilor respective raportată la normele procesual penale și la alte legi naționale, convenții și tratate internaționale, la jurisprudența națională și a CtEDO, modul și măsura în care încălcările presupuse ar fi afectat hotărârile atacate, astfel încât acestea să obțină natura unui viciu fundamental capabil să genereze temeiul desființării hotărârii irevocabile atacate, omițându-se totalmente indicarea unor concrete erori de drept la capitolul dat.

Mai mult, Colegiul penal reține că, recursul conform argumentelor esențiale reproduse la **pct. 5.1.** din prezenta decizie, este întemeiat doar pe faptul că instanța de apel nu a luat în calcul totalitatea circumstanțelor atenuante în prezenta speță, cu privire la anularea dreptului de a conduce mijloace de transport a inculpatului.

De altfel, descriptivul deciziei atacate, inclusiv împrejurările în fapt și în drept reținute, atestă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția condamnatului și pedeapsa aplicată acestuia, și și-a motivat soluția în strictă conformitate cu

prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat ținând cont de prevederile art. 60, 61 și 75 Cod penal.

Totodată, Colegiul penal reține faptul că, argumentele invocate de recurent au fost obiect de studiu la judecarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel (motivele recursului ordinar invocat fiind identice cu cele din cererea de apel), asupra cărora instanțele de fond la acest capitol sau expus just și întemeiat.

Astfel, nu se mai impune reluarea unei motivări repetate, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 al hotărârii sale în cauza Albert c. României din 16 februarie 2010, a statuat că, art.6 §1 din CtEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În conjunctura circumstanțelor stabilite mai sus, instanța de recurs mai precizează că solicitarea recurentului privind excluderea în privința inculpatului a pedepsei complimentare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, este neîntemeiată, or circumstanțele la care face referire inculpatul invocând *prezența în familia inculpatului a unui copil minor la întreținere și faptul că soția nu este angajată în câmpul muncii, repararea benevolă a prejudiciului cauzat părții vătămate Martânov Iuri și părții civile Compania Națională de Asigurări în Medicină*, nu pot servi ca circumstanțe în vederea neaplicării în privința lui Vasilica Alexandru a pedepsei complimentare, care conform sancțiunii infracțiunii săvârșite de inculpat, este una obligatorie.

Reieșind din cele expuse, Colegiul concluzionează că instanța de apel menținând sentința atacată în partea stabilirii pedepsei inculpatului, a pronunțat o decizie întemeiată și motivată, iar pedeapsa stabilită acestuia, răspunde scopului de corectare și reeducare prevăzut de art. 61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, iar argumentul invocat de recurent privind aplicarea pedepsei non privative de libertate, urmând a fi declarat ca neîntemeiat.

În viziunea instanței de recurs concluziile expuse pe larg de către instanța de apel în decizia sa, sunt juste iar criticile recurentului nu constituie temeiuri de a răsturna situația în prezenta cauză, ce ar necesita intervenția instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel.

Reținând prevederile sus menționate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat și potrivit legii decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală,
Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpat, împotriva
deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, în cauza
penală în privința lui *Vasilica Alexandru xxxxxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **19 mai 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie